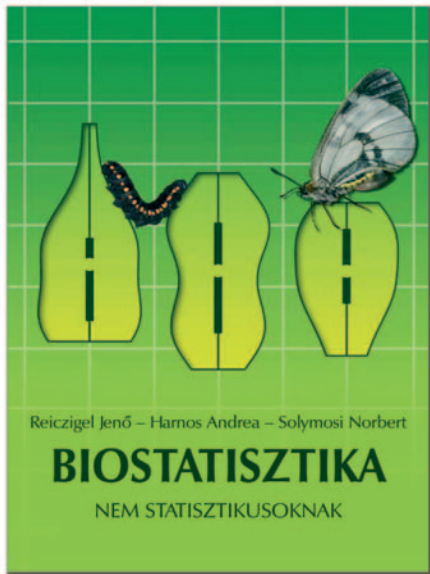

Mindennapok biostatisztikája

Reiczigel Jenő, Harnos Andrea, Solymosi Norbert: *Biostatisztika nem statisztikusoknak*
Pars Kft., Nagykovácsi, 2007
455 oldal.
ISBN 978-963-06-3736-7

Bár a könyv címe pontosan fedi a tartalmát, ha nekem kellene címet választanom, feltétlenül szerepelne benne az öröm vagy a játék, valahogy így: „Tanuljunk örömmel” vagy „Játsszunk biostatisztikát!”, vagy „A feladatmegoldás öröme”. A biostatisztikai kézikönyvek világában ez ennek a könyvnek a különös ismertetőjele. Nincsenek benne az unalomig ismert meghatározások, képletek, amelyeket

az olvasó szinte önkéntelenül kihagy, nincsenek száraz levezetések. A különös gonddal megválasztott példák is jelzik, hogy a szerzők igyekeztek elkerülni minden sablont és szokványt.

Amint az ember elkezd olvasni ezt a könyvet, különös világba kerül, ahol minden logikus, ahol a buszmegállóban az emberek bosszankodás helyett a várakozási idő várható értékének becslésével foglalkoznak, ahol lakásvásárlás előtt a vevők a reális vételárát modellezik, sorsjegyvásárlás előtt pedig kiszámítják a nyerési esélyt. Ez az úgynevezett hétköznapi valószínűségszámítás, amely – a szerzők szerint – megóv minket attól, hogy mindent elhiggyünk az újságoknak, hogy „bedőlünk a statisztikai bűvészkedéseknek”, hogy túl nagy kockázatokat vállaljunk, vagy hogy pecheseknek érezzük magunkat olyankor, amikor tulajdonképpen egy meglehetősen nagy valószínűségű esemény történt meg velünk, amelyre számíthattunk volna, ha helyesen képzeltük volna el a statisztikai modellt.

A statisztika valahogy úgy szövi át a vele foglalkozók életét, mint Kosztolányi Barkochba novellájában az Esti Kornél társaságában levő fiatal írókét a játék a szavakkal: „Játszottak pedig főképp magukkal a szavakkal, a nyelv e rejtélyes parányaival, a nyelv e fölbonthatatlanak vélt elemeivel, állandóan hevítették és fűtötték őket görebjeikben, mint a középkori aranycsinálók, s munka közben diadalmasan fedezték fel, hogy a *rőt rezeda* visszafelé olvasva: *a dezertőr*, vagy az *ingovány* visszafelé olvasva: *nyávogni*, a kiválóbbak pedig közülük nemsokára hosszú verseket és elbeszéléseket

tudtak írni, melyek elülről hátrafelé olvasva majdnem olyan értelmesek, mint hátulról előre olvasva.”

„Játszottak velük a szavak, ennél fogva ők maguk is játszottak. Vagy minthogy az író munkája a velejében játék, »dolgoztak«. [...] Játszottak barkochbát, a tökély elképzelhetetlen fokára emelve ezt az elemozdító tornát, s a fogalmak körét szűkítve, a felelgető igenjeiből és nemjeiből a legrovidebb idő alatt kitálatlak minden lehető és lehetetlen dolgot, például Poincaré legelső

Amint az ember elkezd olvasni ezt a könyvet, különös világba kerül, ahol a buszmegállóban az emberek a várakozási idő várható értékének becslésével foglalkoznak.

öngyújtójának tűzkövét, vagy magának Ödipusznak jól megtermett, izmos Ödipusz-komplexumát.”

Valahogy így játszanak a könyv szerzői is, s miközben bevonják az olvasót az elemozdító tornába, szép lassan tisztázódnak a statisztikai alapfogalmak, a becslés, a hipotézisvizsgálat. S ha az olvasónak kedve támad kipróbálni frissen szerzett tudását konkrét példákon is, eszközként ott vannak a rövid R-programok (az R egy ingyenes, de – talán épp ezért – „mindentudó” statisztikai programcsomag).

A varázslat kicsit megtörik a varianciaelemzés és az általános lineáris modell című fejezetekben, ezek a leírások inkább receptszerűek (végy egy bő modellt, számítsd ki a változókhöz tartozó p-értékeket, majd hagyd ki a legnagyobb p-értékűt, folytasd az eljárást, míg elfogynak a változók vagy már nem lehet többet kihagyni stb.).

Ez azonban nem von le sokat a kötet értékéből. Marad az öröm: játszva dolgozni és dolgozva játszani.

dr. Singer Júlia

APRÓHIRDETÉS

Budán, felnőtt-háziorvosi praxis működtetési joga eladó.
További információ a következő telefonszámon: (20) 997-1139.